

Próbalépések

Hétfőn, május 27-én, délután 5-től tartják hagyományos évadzáró bemutatójukat a Szeged Táncegyüttes Zsoldos Ildikó és Tanács István vezette gyermekcsoportjai a Kisszínházban. A gyermekjátékokat és különböző táncokat felvonultató programcsokorral minap rendeztek főpróbát a Vasutas művelődési házban. Fotóriporterünk, Schmidt Andrea ott leste meg a gyerekeket, a felső képen Tanács István dirigálásával.

Jubilál a néptáncfesztivál

Folklórestek Újszegeden — Tavaszköszöntő a Dóm téren

Ebben az esztendőben tízedik alkalommal rendezik meg a Nemzetközi Szakszervezeti Néptáncfesztivált Szegeden. A jubileumi találkozóra — amely egyszermind a 20. a szegedi nyári folklorésemények sorában — összesen tizennégy, kilenc külföldi és öt hazai néptáncgyűjtést hívtak meg a rendezők, a SZOT, a Szakszervezetek, Csongrád Megyei Tanácsa, a megyei és a városi tanács. Bulgáriából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából, Lengyelországból, az NDK-ból, Romániából, a Szovjetunióból, Spanyolországból és Görögországból várnak csoportokat, a hazai színeket pedig a VDSZ Bartók Béla, a Csepel, a MEDOSZ, Kertészeti Egyetem, az Építők Vadrozsák és a Szeged Táncegyüttes képviseli.

A hagyományos ünnepi megnyitót július 19-én, ahol a közönség már izelítőt kap a fesztiválra meghívott együttesek táncából. A jubileumi találkozót Folklor estjeit az újszegedi szabadterei színpadon tartják, 19-én, 20-án és 21-én. Az együttesek 20–20 perces

összefüggő programokat mutatnak be, a külföldi együttesek közül az estéknél legtöbb közönségvázat kapott csoport elnyeri a közönség díját. A magyar együttesek külön vetélkednek ezért a díjért, s a legnagyobb tetszést aratót garáda az utolsó „béke és barátság estén” veheti át. A fesztivál elsődleges célja, ugyanis, továbbra is, a népek közötti barátság ápolása, egymás kultúrájának, munkájának megismerése: erre adnak alkalmat az újszegedi Vigadóban tervezett „béke és barátság estek”, amelyekre a folklórbemutatók után kerül sor. A Dugonics téren és a múzeum előtti lépcsőnél ismét „nemzetközi napokon” lépnek fel a külföldi vendégek, 40–40 perces folklórprogramokkal. A fesztivál ideje alatt Szegeden kívül Szentesen, Makón, Várhelyen, Nagylakon, valamint Szolnok, Bács, Békés, Baranya és Tolna megye körzeteiben is vendégszerelésre a 10. találkozó külföldi résztvevői. Az eseménysorozat utolsó napjaira érkeznek meg az egyes országok szakszervezeti delegációi, melyek tagjai szak-

mai tanácskozáson is részt vesznek.

Az utolsó napok, július 26., 27. és 28. egyébként is fontosak, hiszen ezeken az estéken mutatják be a szabadterén a Tavaszköszöntőt. A fesztivál gálaműsora az idén először kap három estét a Dóm téren. A táncjátékok, melynek előadásában valamennyi néptáncospart részt vesz, Novák Ferenc szerkesztette, egyes koreográfiai pedig a mozgalom neves alkotóinak, Erdélyi Tibornak, Foltin Jolánának, Varga Zoltánnak, Stoller Antalnak a munkái. A dramatikusságát a táncjátékot, melynek előadásában valamennyi néptáncospart részt vesz, Novák Ferenc szerkesztette, egyes koreográfiai pedig a mozgalom neves alkotóinak, Erdélyi Tibornak, Foltin Jolánának, Varga Zoltánnak, Stoller Antalnak a munkái. A dramatikusságát a táncjátékot, melynek előadásában valamennyi néptáncospart részt vesz, Novák Ferenc szerkesztette, egyes koreográfiai pedig a mozgalom neves alkotóinak, Erdélyi Tibornak, Foltin Jolánának, Varga Zoltánnak, Stoller Antalnak a munkái. A dramatikusságát a táncjátékot, melynek előadásában valamennyi néptáncospart részt vesz, Novák Ferenc szerkesztette, egyes koreográfiai pedig a mozgalom neves alkotóinak, Erdélyi Tibornak, Foltin Jolánának, Varga Zoltánnak, Stoller Antalnak a munkái.

A fesztivál plakettjeit Lapis András szobrászművész készítette, s ugyancsak az ő munkája a nyakba akasztható fém érme. A közönséj díja: vásárhelyi faragott tükör. A jubileumi fesztivál plakettjét és meghívóját Szerkes Ferenc grafikus készítette.

Mindezekről tartottak sajtótájékoztatót a rendezők tegnap, csütörtökön Budapesten, a Magyar Sajtó Házban.

Égési konferencia

Égési konferencia kezdődött csütörtökön Győrött, a Magyar Traumatológus Társaság égéssebészeti szakosztálya és a Magyar Sebészeti Társaság plasztikai sebészeti szakosztálya rendezésében. A kétnapos tanácskozáson mintegy százötven hazai és tizenöt országból csaknem negyven külföldi szakember vesz részt. A konferencián beszámolnak a tudományos kutatások legfrissebb eredményeiről és az elméleti felismerések gyakorlati alkalmazásának lehetőségeiről.

Amint rámutattak, az utóbbi évtizedek legjelentősebb változása, hogy az égés gyógyítása sebészeti szakmává vált. Az égés olyan betegség, amelyet a bőr sérülése indít meg, az égési sérülés azonban az egész szervezetet érinti: befolyásolja a szív-működést, a légzést, a vérkeringést, az anyagcserét. Gyógyítása emiatt az intenzív terápia teljes fegyvertárára bevetését igényli. Hazánkban az égési sérültek száma évente 6–7 ezerre tehető.

A fő szempont annak megítélése, hogy az adott sérülés képes-e önmagától meggyógyulni, vagy sebészi beavatkozást kíván — hangsúlyozták a szakemberek. Az ezzel kapcsolatos döntés függ az égett terület nagyságától és helyétől. Az elpusztult bőrfelület eltávolítását követően bőrhiány keletkezik, amelyet pótolni kell. A leggyakrabban használt sebészi módszer a bőrátültetés, amikor a beteg testének ép felületéről vékony bőrlapocskát vesznek le, amely azonban elég vastag ahhoz, hogy az átültetés helyén új életre keljen. Bizonyos testrészek azonban a bőrátültetés nem oldható meg, ilyenkor az úgynevezett lebenyplasztikát alkalmazzák. A legújabb módszer a mesterséges tenyészítés, amikor a beteg bőréből kis hámat vesznek le, mesterséges körülmények között tenyészítik, s így hoznak létre a seb fedésére alkalmas bőrt.

Nemcsak fuvaroznak

Ipari termelés, szolgáltatás, kereskedés
A szegedi Volán újdonságai

Az önállóvá vált Volán vállalatok keresik és kutatják azokat a lehetőségeket, amelyek révén a meglévő technikai berendezéseiket, műhelyeiket, kiszolgáló kapacitásaikat hasznosan működtethetik. Így van ez a szegedi Volán berkeiben is. A vállalatot kiszolgáló műhelyek, üzemek egyre nagyobb önállósággal dolgoznak, s tevékenységük nem csupán befelé, hanem kifelé is érezteti hatását. Az ipari üzemesség munkájáról, termeléséről, szolgáltatásairól érdeklődtünk Gáti Gyula mérnök-igazgatónál.

— Az ipari üzemességet 1983-ban alapították azzal a céllal, hogy szervezze és végezze el a vállalat teherautóinak, autóbuszainak legfontosabb javításait, — mondta az üzemesség igazgatója. — A szükséges fadarabokat rendbehozzuk, sőt néhány hiányzó alkatrészt gyártunk is. Persze marad még szabad kapacitásunk, azt ajánlottuk főleg külső cégeknek.

A beszélgetés közben szóba került az autógumik újrafutóztása. Vásároltak az olaszoktól egy RTS-rendszerű berendezést, amely kiválóan működik, de annak is nagyobb a kapacitása, mint amennyire a Volánnak szüksége van, tehát mások is igénybe vehetik. Megéri-e vagy sem? Eleinte idegenkedtek a szakemberek az újrafutóztott gumiktól, mivel 15–20 ezer kilométer használat után tönkrementek. Az ok: a kezdeti tapasztalatlanok, technikai hiányosságok. Ma már más a helyzet, az újrafutóztott abroncsokkal 50–60 ezer kilométert lehet gurulni, s az sem utolsó szempont, hogy a regenerálás költsége az új abroncsok árának mindössze 30 százaléka.

Majdnem hasonló a helyzet a fáról olaj regenerálásával. A vállalat ipari üzemességében a Volán gépkocsijaiból leengedett használt olajat főljavítják, de marad itt is szabad kapacitásuk mások részére. A szakember azt mondja, hogy valóban csak az olaj adalékanyaga „fárad el”, az olaj önmaga nem. Vagyis kitisztítják valamiféle savas eljárással, hődesztillációval, majd új adalékot kap a tisztított olaj, s pontosan olyan lesz, mint az új, éppen annyira ideig is használható. Az üzemesség szakemberei az ismert eljárásokon túl kutatásokkal, újításokkal is foglalkoznak.

— Most próbálkozunk környezetvédelmi vonatkozású dolgokkal — mondja Gáti Gyula. — Szeretnénk olyan eljárásokat bevezetni, amelyek segítségével szennyezhető anyagokat megsemmisíthetünk, illetve újra hasznosíthatnánk. A lényege: a regeneráláskor jelentkező szennyanyagot semlegesíteni lehet azzal, hogy vele együtt korrózióvédő anyagot fejlesztünk ki. Így kétszeres előnyhöz juthatunk: nem kerül a környezetbe szennyeződés, s ha minden sikeres lesz, akkor új korrózióvédő anyag születik. Hol tartunk? A laboratóriumi vizsgálatoknál, amelyek azt jelzik, hogy érdemes folytatni a munkát.

Hosszasan sorolhatta az üzemesség igazgatója azokat a területeket, ahol egyre nagyobb kapacitással állnak más vállalatok és a lakosság szolgáltatára. Finommechanikai műszereket gyártanak és javítanak. Számítástechnikával is foglalkozó szakembereik kifejlesztettek egy DIGI-BRAKE fantázia nevű fékerfémő berendezést. Segítségével a közúti járművek fékeit nagy pontossággal és biztonsággal ellenőrizhetik. Ezt a berendezést gyártják is, s kereskedelmi forgalomban fuvarozó vállalatoknak árulják 400 ezer forintért. A szegedi Volán ipari üzemegysége tagja a Taxel társaságnak, s a vásárhelyi Metripod céggel közösen készítenek taxiórákat: a kocsikba beszerelik és hitelesítik, s a garanciális idő lejártá után javításukkal is foglalkoznak.

Az önállóvá vált Volán vállalatok keresik és kutatják azokat a lehetőségeket, amelyek révén a meglévő technikai berendezéseiket, műhelyeiket, kiszolgáló kapacitásaikat hasznosan működtethetik. Így van ez a szegedi Volán berkeiben is. A vállalatot kiszolgáló műhelyek, üzemek egyre nagyobb önállósággal dolgoznak, s tevékenységük nem csupán befelé, hanem kifelé is érezteti hatását. Az ipari üzemesség munkájáról, termeléséről, szolgáltatásairól érdeklődtünk Gáti Gyula mérnök-igazgatónál.

Az üzemesség igazgatója azokat a területeket, ahol egyre nagyobb kapacitással állnak más vállalatok és a lakosság szolgáltatára. Finommechanikai műszereket gyártanak és javítanak. Számítástechnikával is foglalkozó szakembereik kifejlesztettek egy DIGI-BRAKE fantázia nevű fékerfémő berendezést. Segítségével a közúti járművek fékeit nagy pontossággal és biztonsággal ellenőrizhetik. Ezt a berendezést gyártják is, s kereskedelmi forgalomban fuvarozó vállalatoknak árulják 400 ezer forintért. A szegedi Volán ipari üzemegysége tagja a Taxel társaságnak, s a vásárhelyi Metripod céggel közösen készítenek taxiórákat: a kocsikba beszerelik és hitelesítik, s a garanciális idő lejártá után javításukkal is foglalkoznak.

A lakossági szolgáltatás terén említést érdemel, hogy évek óta foglalkoznak gépkocsik hűtőinek a javításával. Alkatrészek adásvételével tavaly kezdtek el foglalkozni. Az Ybl Miklós utcában (a volt kötélgyár helyén) üzletet nyitottak. A vállalatuknál a forgalomból kivont autók akár egészben, akár bontva alkatrészeként eladják. Ezt a munkát bér munka gyanánt is föl vállalják, sőt, ha a vevő úgy kívánja, a használt fadarabot regenerálják, újjávarázsolják. Hasonlóan új szolgáltatásokat tesz, az elektromos alkatrészeket javító részlegük, a műszaki gumikkal készítő műhelyük (évi 160 ezer darab száznál többféle és fajta cikkről van szó), a túzóltó készülékeket javító és felújító csoportjuk, de van érdekesebb tevékenység is náluk: címfő kapacitás, az öntapadós matricáktól kezdve a reklám föliratokig mindent vállalnak.

Akár egy vegyeskereskedés — jegyeztem meg az igazgatónak. Nem is tiltakozott, azt mondta, hogy tizenhét szakmában serénykednek és évente 130 millió forint értékű munkát, termelési értéket adnak belső és külső megbízások alapján. Eleinte dögött a vállalkozás, de tavaly már valami kevéske haszon is akadt. A vállalat nyereségérdekeltségű, ami helyes, de még inkább dicsérendő, hogy a cég belső kiszolgálására létrehozott termelő berendezései nem hevernek parlagon, hanem divatos szóval élve mobilizálhatóvá váltak a népgazdaság javára.

Gazdag István

Jótekmény gémká

Hogyan, mitől lehet jótekmény egy nyereségérdekelte munkaközösség? Hisz hirdeti magát, hangzatos ígéretekkel, szinte mind, amelyik valamilyen lakossági szolgáltatásba fog. Tanárkodást, takarítást, pótmáskodást, autóeladást, gyermekmegőrzést, ügyintézt vállalnak — s a jó ég tudja, mit még — csak legyen az embernek pénze. Ez a szükségéből született szabad vásár azért veszélyekkel jár. Mert úgy vagyunk mi, ha már megfizetjük, igényeinket sem zabolázzuk, hamar bírálunk, elégedetlenkedünk. Szóval, csinálnak banni a dicsérelt jelzőkkel is! Mindamellett ez, amiről szó lesz, úgy tünik, már most, a kezdeti lépések megtételekor sem illik a gémká sorba. Egy kicsit más...

A Tan-tura gémká rajvezetőknek, osztályfőnököknek, szakkörvezetőknek ajánlkozik. Azoknak, akik éppen most törik a fejüket, miként szervezzék meg a gondjaikra bizott fiatalok, gyerekek (tanulmányi) kirándulását. Íme, az első megkülönböztető jele: ez a vállalkozás nem egyének magán-, hanem kisebb, nagyobb csoportok közösségi igényeit szeretné szolgálni. Az érintettek, általános és középiskolai tanárok tudják a legjobban, milyen bonyolult, bürokratikus, idegőrlő egy-egy osztálykirándulás megszervezése, lebonyolítása. Ráadásul a jelenlegi árak sem igen kedveznek az ilyen közösségvácsoló programoknak.

Ez év elején kezdte meg működését a gyermekudult és tanulmányi kirándulások szervezését végző munkaközösség. A fővárosban, de minden nagyobb településen, így Szegeden is, megtalálható a képviselőjük. Tagjai nagy tapasztalatú pedagógusok, úttörő vezetők (saját példáikból okulva született az ötletük).

Tessék utánaszámolni a költségeknek, amik magukba foglalják a 12 százalékos szervezési költséget is! Magam nem mondanám, hogy rendkívül olcsó, úgy lehet, más diákutazási irodák sem sokkal drágábbak. Az ötlet mégis szót érdemel. Mert, amikor oly sokat beszélünk a pedagóguspályára presztízsvesztéséről, a tanárok megannyi terhes kötelezettségeiről, akkor helye van az olyan szolgáltatások közzétételének, amely — ugyan nyereségérdekelten — hozzájárulhat a régi, a jó tanárosban, de minden nagyobb településen, így Szegeden is, megtalálható a képviselőjük. Tagjai nagy tapasztalatú pedagógusok, úttörő vezetők (saját példáikból okulva született az ötletük).

Mag Edit

Tóni bohóc játszótéren

Ezzel a címmel rendez monstre programot a gyerekeknek az Ifjúsági Ház és a Bartók Béla Művelődési Központ az Északi városrészben, a Kodály téren (eső esetén a Kodály téri általános iskolában). A program már ma, pénteken este 9-kor megkezdődik, amikor a legyőzhetetlen Vutang című kínai filmet vetítik. Holnap, szombaton pedig már reggel 8 órától egymást érik a különböző rendezvények: lesz kéreklpáros ügyességi verseny, rengeteg játék, délelőtti 10-től Country and blues címmel Rakovics István és Szokolay Balázs által „prezentált” zenés műsor, fellép a budapesti Smirgli pantomim-

együttes, és délután 3-tól a Székiáltó együttes műsora várja az érdeklődőket.

Focimeccsek éppúgy szerepelnek a program-sorozatban, mint — este 8-tól az általános iskolában — diszkó, 6 órától az Interrock együttes heavy-metal koncertje. Este 9-től a Birodalom visszavág című amerikai sci-fi-film nézheti meg a műfaj nagy számú ifjú rajongója, s mindezeneken — és több hasonló, hely szűke miatt fel nem sorolt programon — felül egész napos népművészeti vásár, pónilovakon lovaglás és „kis vidám park” is várja Tóni bohóc játszótéren vendégeit.